

TURUN YLIOPISTO
Lääketieteellinen tiedekunta

HEMMINKI, PEKKA: Persoonallisuushäiriöiden yhteys masennuspotilaiden elämänlaadun muutokseen

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 15 s.
Psykiatria
Maaliskuu 2018

Psykiatrisissa sairauksissa eri häiriöiden yhteissairastavuus on yleistä. Psykiatristen häiriöiden tiedetään huonontavan terveyteen liittyvää elämänlaatua. Persoonallisuushäiriöiden yhteyttä masennuspotilaiden elämänlaadun muutokseen on tutkittu melko vähän. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää persoonallisuushäiriöiden yhteyttä masennuspotilaiden elämänlaatuun sekä toipumiseen.

Tutkimusaineisto liittyy Satakunnan sairaanhoitopiirin psykiatrisen avohoidon kehittämisprojektiin, jonka aikana kerättiin tietoa kaikista ensikertaa tai ensimmäistä kertaa kolmeen vuoteen sairaanhoitopiirin avohoitoon tulleista 23-65-vuotiaista potilaista. Aineisto kerättiin vuosien 2010 ja 2014 välisenä aikana. Poissulkukriteereinä olivat kehitysvammaisuus ja diagnosoitu neurologinen sairaus. Kaikkiaan tutkimuksessa oli 352 potilaasta kattavat haastattelutiedot. Tutkittavat jaettiin persoonallisuushäiriön vaikeusasteen mukaisesti neljään ryhmään. Terveyteen liittyvää elämänlaatua arvioitiin 15D-mittaria käyttäen lähtötilanteessa sekä kolmen ja kahdentoista kuukauden kohdalla.

Tehty tutkimus osoittaa, että persoonallisuushäiriöt huonontavat masennuspotilaiden elämänlaatua sekä vaikeuttavat toipumista. Erytisen suuri vaikutus toipumiseen havaittiin vaikean tai monimutkaisen persoonallisuushäiriön ryhmässä, jossa toipuminen vuoden kohdalla oli kliinisesti erittäin merkitsevästi ($>0,03$) huonompaa verrattuna lievempien persoonallisuushäiriöiden ryhmiin. Tutkimuksen tulokset eivät olleet tilastollisesti merkitseviä, mutta niissä oli havaittavissa selkeä trendi tilastolliseen merkitsevyyteen. Toinen keskeinen tutkimuksessa havaittu löydös on, että suurin muutos toipumisessa tapahtuu jo ensimmäisen kolmen kuukauden aikana hoidon alkamisesta.

Tulosten pohjalta voidaan päätellä, että persoonallisuushäiriöillä on yhteys masennuspotilaiden huonompaan elämänlaatuun. Erot elämänlaadussa näyttävät säilyvän myös hoidon lopussa ja mitä vaikeampi persoonallisuushäiriö on, sitä huonompaa on toipuminen. Tämän vuoksi persoonallisuushäiriöistä kärsivien masennuspotilaiden hoito olisi hyvä räätälöidä erikseen ja hoidon suunnittelussa olisi myös hyvä huomioida, että valtaosa toipumisesta tapahtuu jo hoidon alkuvaiheessa.

Asiasanat: persoonallisuushäiriö, masennus, terveyteen liittyvä elämänlaatu